

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Secția I civilă

Decizia nr. 1326/2020

Decizia nr. 1326

Ședința publică din data de 25 iunie 2020

asupra cauzei de față constată următoarele:

I. Circumstanțele cauzei.

1. Obiectul cererii de chemare în judecată.

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București, secția a IV-a civilă, la data de 11 iulie 2013, reclamantul A. a solicitat, în contradictoriu cu pârâții B. S.R.L., în calitate de titulară a licenței postului de televiziune C. și D., în calitate de realizator și moderator al emisiunii "Ediție specială", difuzată de postul de televiziune C. în data de 02 aprilie 2013, începând cu orele 21:00, ca, prin hotărârea ce se va pronunța, să se constate că susținerea pârâtei potrivit căreia reclamantul ar fi afirmat "Dacă nu te lupți să păstrezi Ministerul Justiției, îmi va fi imposibil să-mi conving oamenii să te susțină. Este foarte posibil că vei pierde mult din susținerea mediatică a E. chiar dacă pentru noi nu vei fi un adversar și nu cred că îți folosește o asemenea perspectivă dacă mai vrei să ajungi președinte al României. Cedarea asta îți va provoca probleme mari și în partid - i-ar fi spus domnul A. domnului F. - iar noi, chiar dacă nu îți susținem adversarii, și știi că am interzis prezența la E. a contestatorilor tăi, nu vom putea să nu mediatizăm pe post anumite tulburări din PNL " din cadrul emisiunii menționate; afirmația pârâtei "Practic este un șantaj cu susținerea mediatică a E.", precum și afirmațiile "Cum l-a șantajat A. pe F." "Mesajul lui A. pentru F."; "Ce i-a spus la telefon A. lui F. ", afișate sub formă de scroll în timpul aceleiași emisiuni, reprezintă fapte ilicite prin care a fost afectată onoarea și reputația reclamantului, de natură a angaja răspunderea civilă delictuală atât a B., pentru faptă proprie, ca furnizor de servicii media și în calitate de comitent, cât și a pârâtei, în calitate de prepus; să se dispună obligarea pârâtelor la plata, în solidar, a sumei de 250.000 euro, pentru prejudiciile aduse imaginii, onoarei, reputației și prestigiului reclamantului; să se dispună obligarea pârâtelor să difuzeze dispozitivul hotărârii, timp de o lună de zile de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, pe postul de televiziune C., atât sub formă de știri în cadrul tuturor emisiunilor de știri, cât și sub formă de scroll cursiv difuzat la intervale de o oră în partea superioară a ecranului, fără niciun comentariu din partea radiodifuzorului; să se dispună obligarea pârâtelor să publice, pe propria cheltuială și în integralitate, hotărârea pronunțată în prezenta cauză în 3 cotidiene de largă circulație, respectiv G., Libertatea și Adevărul, precum și pe pagina de internet aparținând postului de televiziune C.. De asemenea, s-a solicitat obligarea pârâtelor, în solidar, la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de prezentul litigiu (taxă judiciară de timbru, timbru judiciar, onorariu de avocat etc.).

La data de 11.12.2013 reclamantul a formulat cerere de renunțare la judecată în contradictoriu cu pârâta B. S.R.L.

La data de 6.03.2014 pârâta D. a formulat cerere de chemare în garanție a numiților H., I., J., S.C. B. S.R.L. prin care a solicitat obligarea acestora la plata sumei de 250.000 de euro cu titlu de despăgubiri, la difuzarea dispozitivului hotărârii pe postul de televiziune și a hotărârii pe site-ul acestuia și în ziare de circulație largă.

2. Hotărârea pronunțată în primă instanță de tribunal.

Prin sentința civilă nr. 360 din 12 martie 2015, Tribunalul București, secția a IV-a civilă a admis, în parte, cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul A., în contradictoriu cu pârâta D.; a constatat caracterul ilicit al faptelor imputate pârâtei, care a susținut că reclamantul ar fi afirmat "Dacă nu te lupți să păstrezi Ministerul Justiției, îmi va fi imposibil să-mi conving oamenii să te susțină. Este foarte posibil că vei pierde mult din susținerea mediatică a E. chiar dacă pentru noi nu vei fi un adversar și nu cred că îți folosește o asemenea perspectivă dacă mai vrei să ajungi președinte al României. Cedarea asta îți va provoca probleme mari și în partid - i-ar fi spus domnul A. domnului F. - iar noi, chiar dacă nu îți susținem adversarii, și știi că am interzis prezența la E. a contestatorilor tăi, nu vom putea să nu mediatizăm pe post anumite tulburări din PNL", precum și că "Practic este un șantaj cu susținerea mediatică a E." și "Cum l-a șantajat A. pe F.", în cadrul emisiunii Ediție specială difuzată pe postul de televiziune C., în data de 2.04.2013; a respins ca neîntemeiate capetele de cerere referitoare la obligarea pârâtei D. la plata sumei de 250 000 euro pentru prejudiciile aduse imaginii, onoarei, reputației și prestigiului reclamantului A., precum și la obligarea pârâtei la difuzarea dispozitivului hotărârii pe postul de televiziune C.; a obligat pârâta la publicarea, pe proprie cheltuială, a dispozitivului

prezentei hotărâri, în trei ziare de circulație națională, respectiv G., Libertatea și Adevărul, după rămânerea definitivă a acesteia; a respins ca neîntemeiată cererea de publicare a hotărârii judecătorești în integralitate; a respins cererea de chemare în garanție formulată de pârâta D., în contradictoriu cu chemații în garanție, ca neîntemeiată.

3. Hotărârea pronunțată în apel de Curtea de apel.

Prin decizia civilă nr. 759 din 20 octombrie 2016, Curtea de Apel București, secția a IV-a civilă, a respins, ca nefondat, apelul reclamantului împotriva sentinței civile nr. 360/12.03.2015 pronunțată de Tribunalul București, secția a IV-a civilă, în contradictoriu cu intimații chemați în garanție B. S.R.L., I., J., H.; a admis apelul pârâtei împotriva aceleiași sentințe, a fost schimbată în parte sentința apelată, în sensul că s-a respins în totalitate acțiunea principală, ca neîntemeiată; s-a respins ca rămasă fără obiect cererea de chemare în garanție; au fost menținute restul dispozițiilor sentinței și a fost obligat apelantul reclamant la plata către apelanta pârâtă a sumei de 1.200 RON cheltuieli de judecată în apel.

4. Decizia pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție

Prin decizia civilă nr. 2322 din 7 iunie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție, secția I civilă, a admis recursul declarat de reclamantul A. împotriva deciziei civile nr. 759A din 20 octombrie 2016, pronunțată de Curtea de Apel București, secția IV-a civilă, a fost casată decizia recurată și trimisă cauza spre rejudecare aceleiași instanțe de apel.

5. Decizia pronunțată de Curtea de Apel București în rejudecare

Prin decizia civilă nr. 1517A din 14 noiembrie 2018, Curtea de Apel București, secția a IV-a civilă a respins, ca nefondate, apelurile declarate de reclamantul A. și de pârâta D., împotriva sentinței civile nr. 360 din 12 martie 2015, pronunțată de Tribunalul București, secția a IV-a civilă.

6. Calea de atac formulată în cauză.

Împotriva deciziei pronunțate de Curtea de Apel București au declarat recurs reclamantul A. și pârâta D..

În cuprinsul cererii de recurs, după expunerea parcursului procesual al cauzei, reclamantul A. a formulat următoarele critici:

1. Hotărârea atacată a fost pronunțată cu încălcarea și aplicarea greșită a dispozițiilor art. 1382 și art. 1383 din C. civ.. Astfel, în conformitate cu dispozițiile art. 1382 din Noul C. civ., potrivit cărora:

"Cei care răspund pentru o faptă prejudiciabilă sunt ținute solidar la reparație față de cel prejudiciat", sfera de aplicare a solidarității a fost redusă doar la acele situații în care mai multe persoane sunt obligate în temeiul legii să răspundă pentru o faptă, iar nu pentru un prejudiciu care poate fi cauzat de una sau mai multe fapte ilicite. Asemenea situații ar putea fi doar acelea în care persoana este obligată să răspundă pentru prejudiciul cauzat prin fapta celui pe care îl supraveghează, în temeiul unui contract, hotărâre judecătorească sau dispoziție legală (minorii și interzișii judecătorești) sau cei a căror activitate o conduc, îndrumă și controlează (prepușii).

Prin urmare, față de aspectul reținut în mod corect de instanța de apel în cuprinsul deciziei privind calitatea de coautori ai faptei ilicite producătoare de prejudicii a intimitei și societății B. S.R.L., instanța de apel nu trebuia să respingă apelul formulat de recurent cu privire la acordarea de daune pecuniare, motivat de faptul că recurentul a renunțat la judecată în contradictoriu cu persoana care a avut contribuția cea mai mare și importantă la producerea prejudiciului. Pentru partea din prejudiciu care corespunde faptei ilicite a societății B. S.R.L. intimata se putea întoarce împotriva acesteia, ceea ce a și făcut prin promovarea cererii de chemare în garanție, în acest sens fiind dispozițiile art. 1383 din C. civ.

2. Hotărârea atacată este pronunțată cu încălcarea și aplicarea greșită a dispozițiilor art. 1357 din C. civ., dispoziții potrivit cărora intimata răspunde și pentru culpa cea mai ușoară, astfel încât, în opinia recurentului - reclamant, toate aprecierile și aspectele reținute de instanța de apel cu privire la "circumstanțierea" și "diminuarea vinovăției" intimitei sunt irelevante și nu pot justifica refuzul nelegal al instanței de a da relevanță în prezenta cauză dispozițiilor art. 253 alin. (4) din C. civ.

Susține caracterul contradictoriu al motivării deciziei de către instanța de apel atunci când, pe de o parte, constată temeinicia și legalitatea soluției instanței de fond cu privire la fapta ilicită, în cadrul căreia nu reține buna credința a intimitei iar, pe de altă parte, menționează aspecte "de natură să diminueze gradul de vinovăție" al intimitei, deși o considera de rea credință și reținuse încălcarea gravă a obligațiilor deontologice.

3. Instanța de apel a pronunțat o hotărâre cu încălcarea și aplicarea greșită a dispozițiilor art. 10 din CEDO, dar și a dispozițiilor art. 1349 din C. civ., critică față de care susține că:

- titlarele licențelor audiovizuale nu pot răspunde pentru încălcarea dispozițiilor art. 10 din CEDO, răspunderea pentru încălcarea acestor dispoziții revenind realizatorului emisiunii/moderatorului/persoanei care a realizat afirmațiile la adresa recurentului și nu persoanei juridice B.;

- răspunderea B. poate fi considerată ca fiind cel mult o răspundere subsidiară, putând fi supusă analizei din perspectiva îndeplinirii condițiilor privind fapta ilicită, prejudiciul, legătura de cauzalitate și vinovăția numai ulterior sau cel mult concomitent atragerii răspunderii formatorului de opinie pentru depășirea limitelor libertății de exprimare.

Instanța de apel avea obligația de a se raporta la cauza cererii introductive a recurentului, respectiv constatarea faptei ilicite reprezentate de difuzarea unor informații în legătură cu recurentul și repararea prejudiciului pretins suferit ca urmare a încălcării limitelor libertății de exprimare de către formatorii de opinie, ca urmare a încălcării obligațiilor deontologice și a altor dispoziții legale prevăzute în tratate internaționale și Constituție. În acest context, nu poate fi atrasă răspunderea titularii de licență, B., pentru fapta proprie ca urmare a pretinsului prejudiciu cauzat prin eventualele fapte constând în depășirea limitelor libertății de exprimare de către formatorii de opinie, ci numai ca urmare a răspunderii sale pentru fapta prepusului, fără însă ca lipsa chemării în judecată a titularului de licență audiovizuală să aibă vreun efect asupra posibilităților recurentului de a obține despăgubirea care i se cuvine pentru prejudiciul moral suferit.

Solicită instanței de recurs să aibă în vedere că jurisprudența națională a stabilit în mod constant faptul că depășirea limitelor libertății de exprimare se analizează în contradictoriu cu ziaristul sau publicistul, răspunderea persoanei juridice urmând fi analizată numai în subsidiar, în calitate de comitent al ziaristului. Instanța de apel a aplicat și interpretat în mod eronat atât prevederile Legii nr. 504/2002, cât și pe cele ale art. 1349 și art. 1357 din C. civ., atunci când în mod nelegal a considerat ca răspunderea pentru afirmațiile realizate la adresa recurentului de către intimată aparține și B. S.R.L., ceea ce a condus la respingerea în mod nelegal a apelului recurentului declarat împotriva soluției instanței de fond cu privire la capătul de cerere având ca obiect obligarea la plata prejudiciului moral, în cuantum de 250.000 euro, motivat de faptul că aceasta reprezintă o circumstanță legală care face ca dispozițiile art. 253 alin. (4) din C. civ. să nu fie incidente în cauză.

4. Instanța de apel a înțeles să facă o aplicare greșită a dispozițiilor art. 253 alin. (4) din C. civ., în sensul că a considerat în mod eronat că se impune respingerea capătului de cerere având ca obiect obligarea intimitei la plata sumei de 250.000 euro, reprezentând prejudiciu moral reținând: existența unei culpe concurente; împrejurarea că recurentul a renunțat la judecată în contradictoriu cu B. S.R.L. care a avut o contribuție mai mare la săvârșirea faptei ilicite; intimata a avut un statut similar unui angajat și trebuie ținut cont și de obligațiile contractuale ale intimitei față de B. S.R.L..

Soluția instanței de apel este nelegală, fiind dată cu încălcarea art. 253 alin. (4) C. civ. deoarece remediile puse la dispoziție de alin. (1)-(4) ale art. 253 C. civ. au un scop diferit, fiind prevăzute complementar și nu alternativ; chiar dacă ar putea fi angajată răspunderea B. S.R.L. atunci răspunderea acesteia ar fi una solidară cu intimata, iar recurentul se putea îndrepta împotriva oricăruia din cei doi care răspund solidar, urmând ca raporturile juridice dintre cei doi să fie reglementate prin dreptul de regres al celui tras la răspundere pentru întreg prejudiciul; solvabilitatea sau insolvabilitatea părților nu reprezintă și nu poate reprezenta un criteriu pentru a justifica refuzul de a da relevanță dispozițiilor art. 253 alin. (4) din C. civ. chiar dacă intimata a avut un statut similar unui angajat, potrivit dispozițiilor art. 1364 C. civ. "îndeplinirea unei activități impuse ori permise de lege sau ordinul superiorului nu îl exonerează de răspundere pe cel care putea să își dea seama de caracterul ilicit al faptei sale săvârșite în asemenea împrejurări"; instanța de apel nu ținut cont de gravitatea afirmațiilor, de modul în care a fost realizată emisiunea, de atitudinea intimitei ulterior transmiterii unei notificări prin care i s-a solicitat să își retragă public afirmațiile, dar și ulterior înregistrării cererii de chemare în judecată, când a înțeles să publice un articol pe blogul personal prin care sugera caracterul neîntemeiat al demersului realizat de recurent și veridicitatea celor susținute la adresa acestuia; instanța de apel, nu a ținut cont de perioada lungă de timp de 5 ani care a trecut de la data la care au fost realizate afirmațiile la adresa recurentului și data pronunțării deciziei atacate; nici testul de proporționalitate impus de art. 10 alin. (2) din CEDO și de jurisprudența Curții Europene nu este respectat prin respingerea capătului de cerere având ca obiect obligarea intimitei la plata prejudiciului moral produs recurentului, în raport de circumstanțele în care a avut loc depășirea limitelor dreptului la libera exprimare de către intimată (neverificarea realității faptelor; imputarea de fapte concrete cu rea credință; susținerea cu tărie a veridicității faptelor imputate deși era conștientă că nu deține nicio dovadă în acest sens; poziția procesuală adoptată în prezenta cauza în care susține, contrar realității, că ar fi prezentat sub beneficiul dubiului, faptele imputate recurentului; credibilitatea intimitei și rolul jucat de aceasta în formarea opiniei publice; specularea și utilizarea cu rea intenție a unor aspecte vehiculate în spațiul public cu privire la persoana recurentului pentru a face credibile faptele imputate recurentului deși conștientă de lipsa oricăror probe care sa confirme realitatea lor).

În drept, recurentul reclamant a invocat dispozițiile art. 488 alin. (1) pct. 8 C. proc. civ.

În cuprinsul cererii de recurs, pârâta D. a susținut încălcarea și aplicarea greșită a normelor de drept material privind angajarea răspunderii civile delictuale a recurente-pârâtei, ce ar fi fost reținută în mod nelegal de către instanța de apel.

Consideră că instanța de apel a realizat o analiză superficială a cauzei, determinând răspunderea civilă delictuală a pârâtei în raport de afirmațiile formulate în cadrul emisiunii "Ediție specială", afirmații care au la bază o informație de tip breaking news impusă de către postul de televiziune.

Apreciază că stabilirea de către instanța de judecată a modalității de prezentare a discursului jurnalistic și sancționarea evidentă a recurente prin angajarea răspunderii civile delictuale reprezintă o substituție a instanței de apel în alegerea modului de relatare pe care un jurnalist trebuie să îl adopte într-un anumit caz (Jersild contra Danemarcei, pct. 31, Eerikainen și alții împotriva Finlandei pct. 65, Axei Springer Ag contra Germaniei, pct. 81) și o ingerință evidentă în dreptul libertății de exprimare.

Fără a proceda la o analiză a motivelor de apel formulate de către pârâtă, în limitele de casare și rejudecare stabilite de către Înalta Curte de Casație și Justiție, instanța de apel, în mod nelegal, a reținut săvârșirea unei fapte ilicite de către recurenta-pârâtă. Susține că nu există o faptă ilicită în raport de exercitarea libertății de exprimare jurnalistice și de obligațiile contractuale existente între recurentă și postul de televiziune C..

În mod greșit, instanța de apel a refuzat să ia în considerare contextul factual al afirmațiilor considerate ca fiind "denigratoare", în condițiile în care nominalizarea Ministrului Justiției reprezenta un subiect de interes public iar în spațiul public și în documente oficiale au fost vehiculate, cu mult timp înainte de difuzarea emisiunii "Ediție specială", afirmații privind acțiunile exercitate de către intimatul-reclamant, care priveau implicarea E..

Instanța de apel avea obligativitatea de a analiza cauza prin crearea unui echilibru just între protejarea a două valori garantate la nivel constituțional și prin Convenția Europeană a Drepturilor Omului, pe de o parte, libertatea de exprimare jurnalistică, astfel cum este protejată de dispozițiile art. 10 și, pe de altă parte, drepturile nepatrimoniale ale intimatului pretins lezate. Pentru determinarea limitelor admisibile și legitime ale libertății de exprimare jurnalistice, instanța de apel trebuia să ia în considerare că afirmațiile considerate ilicite reprezintă produsul jurnalistic al postului de televiziune C., entitate în raport de care intimatul-reclamant a înțeles să formuleze cerere de renunțare.

Informația privind convorbirea telefonică a fost difuzată de către postul de televiziune C. încă de la ora 14, prin afirmații și informații care în niciun caz nu îi pot fi imputate recurente.

Contrar celor reținute de către instanța de apel, analiza discursului recurente-pârâte relevă prezentarea cu reținere a informației impuse de către postul de televiziune, la care era angajată, fiind pus în discuție subiectul cu toți invitații și solicitate clarificări din partea purtătorului de cuvânt al PNL, întregul mesaj fiind prezentat în cadrul emisiunii cu o evidentă rezervă din partea recurente, într-o modalitate de exprimare ce implică o anumită distanță, de natură a crea un dubiu rezonabil în rândul telespectatorilor.

Analizând considerentele instanței de apel reiese că recurenta-pârâtă a fost sancționată pentru modalitatea prin care a înțeles să pună în dezbaterea invitațiilor această informație, cu toate că a asigurat, contrar celor reținute în mod netemeinic de către instanța de apel, o dezbatere obiectivă privind nominalizarea Ministrului Justiției, dar și privind transformarea instituțiilor mediatice în instrument la dispoziția partidelor politice.

Analiza pretensei fapte ilicite a recurente trebuia raportată la jurisprudența Curții europene a drepturilor omului și a instanțelor naționale privind tolerarea unei anumite doze de exagerare și provocare în cazul în care există dezbateri publice privitoare la aspecte de interes public. Critica reținută de către instanța de apel privind neîndeplinirea obligației de verificare a informației nu poate fi reținută, în condițiile în care informația reprezenta, în mod evident, produsul jurnalistic al postului de televiziune C.. A impune unui jurnalist modalitatea de prezentare a știrilor, ar determina exclusiv situația în care un jurnalist nu ar putea decât să întocmească un rezumat sec, mecanic al faptelor, sub obligația efectuării unei verificări riguroase.

Nu recurenta a indus pentru prima oară în percepția publică informația privind existența unor convorbiri între intimat și domnul F., aceasta fiind pusă în situația de a prezenta o știre impusă de către conducerea postului C.. Recurenta a permis dezbaterea subiectului de către toți invitații, acceptând și provocând o discuție liberă care să permită telespectatorilor formarea unor opinii obiective. Recurenta nu a acționat cu rea-credință, transmitând și conformându-se raporturilor contractuale aplicabile care impuneau respectarea specificațiilor generale și de conținut, a principiilor editoriale ale postului, asigurând transmiterea informației de tip "breaking news", printr-o implicare minimă în cadrul

dezbaterei. În ceea ce privește mesajele de tip scroll, în mod evident acestea nu reprezintă afirmații ce îi pot fi imputate recurentei-pârâte.

Recurenta era supusă cadrului obligational derivat din raportul contractului de muncă încheiat cu societatea B. și din contractul nr. x/19.12.2011 privind comanda și realizarea de jurnale sau alte emisiuni pentru televiziune cu cesiunea drepturilor de autor și conexe. Instanța de apel, prin hotărârea atacată, reține în mod eronat că acest contract "nu poate conduce la excluderea răspunderii apelantei-pârâte față de apelantul-intimat", deși această știre nu este un produs jurnalistic aparținând recurentei-pârâte.

Consideră că intimatul - reclamant nu a făcut dovada prejudiciului nepatrimonial invocat, intimatul-reclamant fiind o persoană publică controversată, politician, fondator al K. și al E..

Susține că relevantă în determinarea conduitei intimatului și chiar a prejudiciului pretins invocat, este renunțarea la judecarea cauzei în raport de singura entitate care putea să fie considerată vinovată pentru transmiterea unor informații în spațiul public care i-ar fi adus o atingere a drepturilor nepatrimoniale. Cu atât mai mult, instanța de apel trebuia să aprecieze că prin menținerea cererii de chemare în judecată exclusiv în raport de recurentă nu se urmărește decât o intimidare a acesteia și chiar o discreditare a recurentei pe plan profesional.

Învederează că nu există o legătură de cauzalitate între fapta pretins ilicită și prejudiciul produs intimatului. Ceea ce instanța de apel a omis să analizeze, ca aspect relevant în susținerea răspunderii civile delictuale, este reprezentat de faptul că această informație a fost comunicată public cu 7 ore înainte de ora la care a fost difuzată emisiunea recurentei. Consideră că există o bază factuală privind politizarea postului de televiziune E. având în vedere calitatea intimatului, renunțarea la nominalizarea Ministerului Justiției de către L., problemele penale ale intimatului, precum și existența cadrului obligational sub care își desfășura activitatea, ceea ce determină, în mod evident, concluzia că recurenta nu a depășit limitele legitime ale libertății de exprimare jurnalistică.

Obligarea recurentei la publicarea dispozitivului sentinței pronunțate în condițiile în care, în opinia recurentei, nu sunt întrunite condițiile privind răspunderea civilă delictuală reprezintă o ingerință evidentă a libertății de exprimare jurnalistică, o sancționare disproporționată a recurentei în calitate de jurnalist și o intimidare a actului jurnalistic exercitat de către aceasta.

Consideră și că instanța de apel a procedat în mod netemeinic și nelegal la respingerea cererii de chemare în garanție formulată de către recurentă, în condițiile în care aceasta a fost obligată la publicarea dispozitivului hotărârii pronunțate de către instanța de fond. În temeiul raporturilor contractuale, chemații în garanții exercită de fapt și de drept direcția, supravegherea și controlul emisiunilor difuzate de către postul de televiziune C., astfel cum este cazul și emisiunii invocate de către intimat în cadrul cererii de chemare în judecată, reaua-credință cu care chemații în garanție au acționat fiind evidentă.

7. Procedura de filtru.

Dosarul a fost înregistrat la ICCJ la data de 16 mai 2019 și a fost repartizat aleatoriu Completului de filtru nr. 4.

Raportul întocmit în cauză, în condițiile art. 493 alin. (2) și (3) C. proc. civ. a fost analizat în completul filtru, fiind comunicat părților, iar prin încheierea din 16 ianuarie 2020 completul de filtru a admis în principiu recursul și a fixat termen de judecată în ședință publică pentru soluționare.

8. Apărările formulate în cauză

La 24 iunie 2019, recurentul reclamant A. a depus la dosar întâmpinare, prin care a invocat, în principal, excepția nulității recursului formulat de pârâta D., iar în subsidiar, respingerea recursului, ca nefondat, cu cheltuieli de judecată.

La 27 iunie 2019, recurenta pârâtă D. a depus la dosar întâmpinare la recursul formulat de reclamantul A., prin care a solicitat admiterea recursului său și respingerea recursului reclamantului.

Recurenta pârâtă D. a formulat răspuns la întâmpinare, prin care a solicitat admiterea recursului, astfel cum a fost formulat, și respingerea excepției nulității recursului invocată de recurentul reclamant A..

II. Soluția și considerentele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Examinând decizia recurată, prin prisma criticilor formulate și prin raportare la actele și lucrările dosarului și la dispozițiile legale aplicabile, Înalta Curte constată că recursurile declarate sunt nefondate pentru considerentele ce urmează să fie expuse.

În ceea ce privește recursul declarat de reclamant, acesta a fost întemeiat pe dispozițiile art. 488 pct. 8 C. proc. civ.

1. Într-o primă critică formulată, recurentul arată că hotărârea atacată a fost pronunțată cu încălcarea și aplicarea greșită a dispozițiilor art. 1382 și art. 1383 din C. civ.

Susține că, în conformitate cu dispozițiile art. 1382 din noul C. civ. sfera de aplicare a solidarității a fost redusă doar la acele situații în care mai multe persoane sunt obligate în temeiul legii să răspundă pentru o faptă, iar nu pentru un prejudiciu care poate fi cauzat de una sau mai multe fapte ilicite și că, față de calitatea de coautori ai faptei ilicite producătoare de prejudicii a intimității și societății B. S.R.L., instanța de apel nu trebuia să respingă cererea de acordare de daune pecuniare, motivat de faptul că recurentul a renunțat la judecată în contradictoriu cu persoana care a avut contribuția cea mai mare și importantă la producerea prejudiciului, întrucât, pentru partea din prejudiciu care corespunde faptei ilicite a societății, intimata se putea întoarce împotriva acesteia, ceea ce a și făcut prin promovarea cererii de chemare în garanție, în acest sens fiind dispozițiile art. 1383 din C. civ.

Sintetizând, recurentul consideră că, pentru o faptă ilicită produsă în coautorat, răspunderea față de victimă nu este divizibilă, ci solidară, astfel că prejudiciul este necesar a fi acoperit în întregime de oricare dintre făptuitori, aceștia urmând a se desocoti ulterior.

Aserțiunea recurentului, deși corectă în principiu, este nerelevantă, întrucât pleacă, în mod eronat, de la calificarea pe care pretinde că instanța de apel a dat-o circumstanțelor factuale cauzatoare de prejudiciu, aceea de faptă unică, deși aceasta a reținut, în mod neechivoc, că fapta pârâtei este o faptă concurrentă cu cea a societății.

Prin urmare, situația reținută în apel nu este aceea a existenței unei singure fapte săvârșite de doi autori, ci a două fapte concurrente, fiecare supusă unui regim juridic distinct, care, prin efectele produse, l-au prejudiciat pe reclamant prin încălcarea drepturilor sale personal nepatrimoniale la reputație, onoare și propria imagine.

Întrucât reclamantul a înțeles să se judece numai cu moderatoarea emisiunii, nu se poate considera că fapta reținută în sarcina acesteia, de a nu își manifesta dubiul la prezentarea unei știri neconfirmate, pe care pârâta a prezentat-o în baza raportului contractual cu postul de televiziune, ar putea fi comisă în coautorat cu societatea angajatoare, pentru a aplica, din această perspectivă, dispozițiile art. 1382 C. civ.

Contrar susținerilor recurentului, instanța de apel nu a procedat la o înlăturare nelegală a principiului solidarității, astfel cum este reglementat de dispozițiile art. 1382 C. civ., care trebuie înțeles în sensul că cei care răspund pentru același prejudiciu sunt ținuți în solidar la reparație față de cel prejudiciat. Prin urmare, și în situația în care prejudiciul suferit de victimă are o pluralitate de cauze, respectiv comiterea mai multor fapte ilicite prejudiciabile, operează o obligație solidară de răspundere, urmând ca, ulterior, întinderea reparației să fie stabilită în raport cu contribuția fiecărui făptuitor la producerea daunei, cu condiția ca instanței să îi fie deduse, spre judecată, toate aceste fapte.

Această teză, însă, nu poate fi aplicată în prezenta cauză, având în vedere că, din cele două fapte concurrente reținute, cea pusă în sarcina angajatorului, care a luat atât decizia transmiterii știrii, pe care a difuzat-o anterior, cât și a dezbaterii ei în cadrul emisiunii moderate de pârâtă, (instanța de apel apreciind în acest sens că mesajul a provenit, în primul rând, de la postul TV), nu poate fi valorizată din perspectiva caracterului ilicit cauzator de prejudiciu, întrucât reclamantul a renunțat la judecată în contradictoriu cu această pârâtă.

Este nerelevant, sub aspectul stabilirii prejudiciului, faptul că, astfel cum pretinde recurentul, dacă ar fi rămas parte în raportul juridic principal dedus judecății, societatea ar fi răspuns în calitate de comitent, pentru fapta pârâtei, deoarece răspunderea comitentului pentru fapta prepusului este instituită ca o garanție suplimentară în procesul de acoperire a prejudiciului cauzat victimei de către prepus, în persoana căruia se analizează elementele răspunderii civile delictuale, astfel că prezența comitentului în proces nu poate avea niciun efect asupra întinderii obligației de reparație.

În plus, chiar prin acțiunea introductivă, reclamantul a precizat că a chemat în judecată pe S.C. B. S.R.L. și pentru fapta proprie, nu doar în calitate de comitent, arătând că, în calitate de furnizor de servicii media, poartă răspunderea pentru conținutul informațiilor prezentate.

Prin urmare, deși recurentul a considerat că societatea răspunde doar în calitate de comitent pentru pârâta - prepusul său și și-a menținut alegațiile în această sferă de analiză, el însuși a definit fapta ilicită, inclusiv în memoriul de recurs, ca fiind reprezentată de "difuzarea unor informații în legătură cu recurentul și repararea prejudiciului pretins suferit ca urmare a încălcării limitelor libertății de exprimare de către formatorii de opinie", context în care instanțele de fond au statuat asupra existenței a două fapte, calificate ca fiind ilicite, și anume, hotărârea de a difuza o atare informație pe post, pusă în sarcina societății prin persoanele cu autoritate decizională asupra conținutului editorial, respectiv

modalitatea de a prezenta știrea ca fiind reală, deși nu fusese confirmată și trebuia redată ca prezentând un astfel de caracter incert, atitudine imputată pârâtei ca moderator al emisiunii.

În acest context, instanța de apel a apreciat că pârâta era ținută de obligațiile contractuale, astfel că nu avea dreptul de a se opune difuzării acestei știri, motiv pentru care nici nu a reținut în sarcina acesteia, ca faptă ilicită, decizia de a difuza știrea și conținutul acesteia, ci doar modalitatea în care a prezentat-o, considerând că, față de aceste elemente de circumstanțiere, gradul de vinovăție al pârâtei este mai redus decât cel al societății.

Prin urmare, verificarea circumstanțelor factuale ale difuzării pe post a afirmației încriminate a fost făcută în procesul de stabilire a răspunderii pârâtei pentru fapta proprie, instanța de apel sancționând, exclusiv, fapta ilicită săvârșită de persoana împotriva căreia reclamantul s-a îndreptat în prezentul proces, în raport de care a analizat și existența prejudiciului pretins de reclamant.

Aceasta nu înseamnă, însă, că instanța ar fi cenzurat întinderea prejudiciului produs prin fapta pârâtei în raport de forma și gradul de vinovăție, care, în principiu, nu se iau în considerare la stabilirea cuantumului despăgubirilor. Dimpotrivă, având în vedere că, potrivit art. 1357 alin. (2) C. civ., autorul prejudiciului răspunde pentru cea mai ușoară culpă, a menținut forma de reparație dispusă de instanța de fond (care reținuse că reclamantul nu a dovedit un prejudiciu susceptibil a fi reparat prin obligarea pârâtei la plata unei sume de bani), respectiv aceea a constatării caracterului ilicit al faptei, coroborat cu publicarea dispozitivului sentinței.

Dacă instanța de apel ar fi considerat că obligația de acoperire a prejudiciului este divizibilă și că prezenta hotărâre îl acoperă în parte, ar fi motivat în acest sens.

Instanța de apel a apreciat că remediile pentru care instanța de fond a optat, de aplicare a dispozițiilor art. 253 alin. (1) lit. c și alin. (3) lit. a) C. civ., respectiv de constatare a caracterului ilicit al faptei unit cu publicarea dispozitivului hotărârii, sunt necesare, reale, eficiente și apte să asigure, în sine, repararea prejudiciului nepatrimonial, moral suferit de reclamant, nefiind necesară acordarea adițională a reparației pecuniare prevăzute de art. 253 alin. (4) C. civ., văzută ca ultim remediu aplicabil în situația în care celelalte forme de reparație nu sunt suficiente.

În acest context, nu se pune problema încălcării dispozițiilor art. 1382 C. civ. în sensul dezvoltat de recurent, întrucât, așa cum rezultă din considerentele deciziei atacate, instanța de apel nu a reținut că societatea ar răspunde în calitate de comitent pentru fapta moderatorului, ci, astfel cum s-a menționat anterior, pentru fapta proprie iar, în ceea ce privește stabilirea prejudiciului, evaluat prin raportare la fapta ilicită reținută în cauză, a apreciat că acesta, în limitele dovedirii lui de către reclamant, a fost acoperit în modalitatea dispusă de instanța de fond. Cum în materia drepturilor personal nepatrimoniale prejudiciul nu este cuantificabil potrivit unor criterii economice, instanța poate opta pentru modalități nepatrimoniale de reparare a prejudiciului în raport de împrejurările concrete ale speței, statutul persoanelor, valoarea morală lezată, intensitatea și gravitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării.

Prin urmare, forma de reparație convenită reclamantului reprezintă o chestiune de apreciere a instanțelor de fond, critica recurentului neconstituind în sine un aspect de nelegalitate a deciziei recurate. Cu atât mai mult, nu este obligatorie în cuantificarea întinderii prejudiciului, forma de reparație pecuniară, astfel cum recurentul tinde a susține prin afirmațiile formulate.

Referitor la încălcarea art. 1383 C. civ., recurentul nu a formulat critici concrete în legătură cu interpretarea și aplicarea greșită a acestui text de lege.

2. Susține recurentul că hotărârea atacată este pronunțată cu încălcarea și aplicarea greșită a dispozițiilor art. 1357 din C. civ., dispoziții potrivit cărora intimata răspunde și pentru culpa cea mai ușoară, astfel că nu se poate justifica refuzul instanței de a acorda daune pecuniare potrivit dispozițiilor art. 253 alin. (4) din C. civ.. În acest context susține caracterul contradictoriu al motivării deciziei de către instanța de apel atunci când, pe de o parte, validează concluziile primei instanțe referitoare la constatarea faptei ilicite, reaua credință și încălcarea gravă a obligațiilor deontologice de către pârâtă, iar, pe de altă parte, reține aspecte "de natură să diminueze gradul de vinovăție" al acesteia.

Nu poate fi reținută o atare contradicție, întrucât acest raționament face parte din procesul de stabilire a elementelor răspunderii civile delictuale, de evaluare a vinovăției și a legăturii de cauzalitate între fapta calificată drept ilicită și prejudiciul pretins a fi reparat. Instanțele de fond nu se contrazic atunci când, reținând culpa pârâtei, individualizează sancțiunea civilă aplicabilă, acordând un alt tip de reparație morală decât cea pecuniară solicitată de reclamant.

În acest context, nu pot fi validate susținerile recurentului în sensul că instanțele au refuzat să aplice dispozițiile art. 253 alin. (4) C. civ. doar pentru că ar fi renunțat la judecată în contradictoriu cu titularul de licență, acestea nefiind obligate în

a opta exclusiv pentru o reparație pecuniară a unui drept personal nepatrimonial încălcat, întrucât, astfel cum s-a arătat, în funcție de circumstanțele cauzei, de gravitatea încălcării drepturilor nepatrimoniale și de întinderea prejudiciului moral cauzat de fapta ilicită reținută, au la dispoziție mai multe forme de sancțiuni civile pentru repararea prejudiciului moral, pe care le pot aplica alternativ sau cumulativ.

În plus, a aprecia asupra dozării sancțiunii, în condițiile în care aceasta se încadrează în textele de lege aplicabile, reprezintă un aspect de netemeinicie și nu unul de legalitate, ceea ce excedează limitelor procesuale de analiză ale recursului.

În consecință, stabilirea vinovăției într-o formă atenuată sau agravată de circumstanțele în care a fost săvârșită fapta ilicită nu se contrazice cu individualizarea sancțiunii în formele reglementate de art. 253 C. civ., în condițiile în care, astfel cum s-a arătat în analiza criticii anterioare, forma și gradul de vinovăție, în măsura în care s-a reținut existența ei, nu influențează cuantumul despăgubirilor, art. 1357 alin. (2) C. civ., instituind răspunderea autorului chiar și pentru culpa cea mai ușoară. De altfel, chiar dispozițiile art. 1358 C. civ. prevăd în teza I că "pentru aprecierea vinovăției, se va ține seama de împrejurările în care s-a produs prejudiciul străine de persoana autorului faptei (...)". Din această perspectivă instanța a verificat efectele asupra vinovăției pârâtei produse de fapta concurentă a titularului de licență, în sarcina căruia s-a reținut că răspunde pentru conținutul editorial, concluzionând că nu reprezintă o cauză exoneratoare de răspundere pentru pârâtă.

Prin urmare, cum instanța este liberă să aprecieze dacă gravitatea atingerii dreptului personal nepatrimonial necesită, pentru repararea prejudiciului, aplicarea celei mai aspre sancțiuni, respectiv aceea a despăgubirilor bănești, sau sunt suficiente remediile cu caracter nepatrimonial, nu poate fi reținut un refuz nejustificat al acesteia de aplicare a sancțiunii pecuniare.

3. Reluând ideea de răspundere a comitentului pentru fapta prepusului, recurentul invocă încălcarea dispozițiilor art. 10 din CEDO, dar și a dispozițiilor art. 1349 din C. civ., din perspectiva faptului că titularele licențelor audiovizuale nu pot răspunde pentru încălcarea dispozițiilor art. 10 din CEDO, ci doar realizatorul sau moderatorul emisiunii, pentru depășirea limitelor libertății de exprimare. Consideră că titularul de licență, B., nu îi poate fi atrasă răspunderea pentru fapta proprie ca urmare a pretinsului prejudiciu cauzat prin eventualele fapte constând în depășirea limitelor libertății de exprimare de către formatorii de opinie, ci numai ca urmare a răspunderii sale pentru fapta prepusului, fără însă ca lipsa chemării în judecată a titularului de licență audiovizuală să aibă vreun efect asupra posibilităților recurentului de a obține despăgubirea care i se cuvine pentru prejudiciul moral suferit.

Critica este nefondată, în condițiile în care, instanțele de fond au reținut în sarcina pârâtei și nu a societății, terț în raportul juridic principal dedus judecării, răspunderea civilă delictuală determinată de depășirea limitelor libertății de exprimare.

Constatarea existenței unei fapte concurente comise de societate a reprezentat doar un element de apreciere asupra gradului de vinovăție cu care pârâta a acționat în producerea prejudiciului, în condițiile în care aceasta s-a supus obligațiilor contractuale în sensul că a dezbătut în cuprinsul emisiunii subiectul convenit la nivelul factorilor de decizie cu privire la conținutul editorial al societății, nefiind analizată răspunderea societății pentru fapta proprie întrucât instanțele nu au fost învestite cu o astfel de cerere.

În susținerea aceleiași critici, recurentul invocă jurisprudența națională care a stabilit că depășirea limitelor libertății de exprimare se analizează în contradictoriu cu ziaristul sau publicistul, răspunderea persoanei juridice urmând fi analizată numai în subsidiar, în calitate de comitent al ziaristului. În acest sens, consideră că instanța de apel a aplicat și interpretat în mod eronat atât prevederile Legii nr. 504/2002, cât și pe cele ale art. 1349 și art. 1357 din C. civ., atunci când a statuat că răspunderea pentru afirmațiile realizate la adresa recurentului de către intimată aparține și B. S.R.L., ceea ce ar fi condus la respingerea capătului de cerere având ca obiect obligarea la plata prejudiciului moral, în quantum de 250.000 euro motivat de faptul că acesta reprezintă o circumstanță legală care face ca dispozițiile art. 253 alin. (4) din C. civ. să nu fie incidente în cauză.

Recurentul pleacă, în afirmațiile formulate în cuprinsul acestei critici, de la premisa că instanțele au respins cererea sa de acordare a daunelor morale pe motiv că răspunderea pentru aceste afirmații revine societății.

Este adevărat că instanțele au identificat și în sarcina societății o faptă ilicită, în condițiile în care, potrivit art. 30 alin. (8) din Constituție și a art. 3 alin. (3) din Legea nr. 504/2002, și proprietarul postului TV, ca furnizor de servicii media, răspunde pentru conținutul informațiilor, astfel cum, de altfel, însuși reclamantul a arătat în acțiune. În acest sens, răspunderea societății, reținută ca atare dar nesancționată, vizează adoptarea deciziei de difuzare și dezbateră a știrii, și nu calitatea de comitent al pârâtei.

Cu toate acestea, cele reținute sunt nerelevante în economia soluției, în condițiile în care fapta ilicită a societății nu a fost valorizată în sensul pretins de reclamant, respectiv pentru a respinge o solicitare de acordare a unei sancțiuni pecuniare, ci exclusiv în analiza circumstanțelor săvârșirii faptei ilicite imputate pârâtei, respectiv în procesul de stabilire a vinovăției ca element al răspunderii civile delictuale.

4. Recurentul susține și că instanța de apel a aplicat greșit dispozițiile art. 253 alin. (4) din C. civ., respingând obligarea intimitei la plata sumei de 250.000 euro, cu titlu de prejudiciu moral, în considerarea faptului că a reținut existența unei culpe concurente, și în cadrul acesteia, o contribuție mai mare la săvârșirea faptei ilicite a societății, precum și statutul similar unui angajat al pârâtei ținută de respectarea obligațiilor contractuale.

Consideră că remediile puse la dispoziție de alin. (1)-(4) ale art. 253 C. civ. sunt prevăzute complementar și nu alternativ; reia ideea că răspunderea B. S.R.L. ar fi una solidară cu intimata, iar recurentul se putea îndrepta împotriva oricăruia din cei doi care răspund solidar, urmând ca raporturile juridice dintre cei doi să fie reglementate prin dreptul de regres al celui tras la răspundere pentru întreg prejudiciul fără legătură cu starea de insolabilitate a făptuitorului; consideră că și în ipoteza în care intimata a avut un statut similar unui angajat, dispozițiile art. 1364 C. civ. nu o exonerează de răspundere; invocă comportamentul pârâtei la momentul și după săvârșirea faptei, considerând că nu a fost respectat testul de proporționalitate impus de art. 10 alin. (2) din CEDO.

Susținerile sunt nefondate. Astfel cum s-a arătat anterior, instanțele de fond au reținut corect existența unor fapte ilicite concurente, vinovăția mai mare a societății și statutul similar unui angajat al pârâtei, ținută de respectarea obligațiilor contractuale, însă acestea ca circumstanțe factuale în cauza dedusă judecătii, în raport de care au constatat răspunderea moderatorului care, prin fapta proprie, a încălcat dreptul reclamantului la propria imagine. Cum în prezentul litigiu a fost dedus judecătii doar acest ultim raport juridic, s-au imputat pârâtei consecințele faptei proprii astfel cum a fost reținută, corespunzător gradului de vinovăție și a fost obligată la repararea integrală a prejudiciului, în măsura în care a fost dovedită întinderea acestuia. Comportamentul pârâtei, descris de reclamant în memoriul de recurs, reprezintă o chestiune de apreciere pe situația de fapt a circumstanțelor menționate, astfel că este nerelevant în controlul de legalitate efectuat în recurs.

Se mai invocă nerespectarea testului de proporționalitate impus de art. 10 alin. (2) din CEDO între libertatea de exprimare și intensitatea afectării drepturilor personal nepatrimoniale, însă această critică nu este însoțită de argumente pertinente care să arate în ce constă nelegalitatea formei de reparare a prejudiciului validată de instanța de apel. De asemenea, în condițiile în care instanța de fond a realizat o amplă analiză a jurisprudenței CEDO privind libertatea de exprimare, recurentul nu a învederat alte aspecte ce ar contraveni celor reținute în primă instanță și validate în apel.

În ultima teză a criticilor sale, recurentul susține că remediile puse la dispoziție de alin. (1)-(4) ale art. 253 C. civ. sunt prevăzute complementar și nu alternativ. Înalta Curte va înlătura această critică, reținând că instanța de apel nu și-a întemeiat opțiunea pentru individualizarea sancțiunii civile aplicate, pe caracterul alternativ al acesteia. Dimpotrivă, a apreciat că nu se impune adiționarea sancțiunii pecuniare, permisă de lege, în condițiile în care acțiunea în reparație patrimonială a dreptului încălcat a fost considerată excesivă față de gravitatea încălcării dreptului personal nepatrimonial, astfel cum a fost justificată pe baza probelor administrate, remediul dispus la judecata în primă instanță fiind considerat suficient prin raportare la gravitatea prejudiciului.

Prin urmare, instanța de apel a aplicat corect dispozițiile legale incidente, atunci când a analizat elementele răspunderii civile delictuale reținute în privința pârâtei, inclusiv cu privire la modalitatea de reparare a prejudiciului, criticile reclamantului fiind nefondate.

În ceea ce privește recursul declarat de pârâtă, prima critică formulată este aceea că stabilirea de către instanța de judecată a modalității de prezentare a discursului jurnalistic prin indicarea unor expresii concrete pe care pârâta trebuia să le utilizeze în exercitarea activității jurnalistice, reprezintă o ingerință în libertatea de exprimare jurnalistică a recurente.

Cu alte cuvinte, recurenta apreciază că instanța de apel este cea care a cenzurat limitele libertății de exprimare, sens în care a încălcat dispozițiile art. 10 din CEDO.

Este nefondată o astfel de afirmație, întrucât instanța de apel nu a indicat pârâtei cum să modereze o emisiune ci, în cadrul analizei comportamentului din timpul emisiunii, reținând că aceasta și-a încălcat obligația deontologică de a nu prezenta ca sigură o informație neconfirmată potrivit regulilor jurnalistice, a exemplificat modalitatea în care s-ar fi putut exprima dubiul pe care era obligată, potrivit normelor deontologice, să îl afișeze.

Această împrejurare nu echivalează cu o nerespectare de către instanță a principiilor libertății de exprimare recunoscute jurnaliștilor. Dimpotrivă, sugerează modalitatea în care s-ar fi putut încadra în limitele de exercitare a acestei libertăți fără a încălca drepturile subiective ale altei persoane, în condițiile în care libertatea de exprimare este un drept fundamental, protejat de articolul 10 din Convenția europeană a drepturilor omului, însă exercitarea lui presupune totodată respectarea anumitor condiții. Printre restricțiile impuse dreptului la liberă exprimare se regăsește și aceea menită a ocroti demnitatea umană, respectul datorat reputației și drepturilor altuia.

Susține recurenta că nu există o faptă ilicită în raport de exercitarea libertății de exprimare jurnalistice și de obligațiile contractuale existente între recurentă și postul de televiziune C. și că în mod greșit, instanța de apel a refuzat să ia în considerare contextul factual al afirmațiilor considerate ca fiind "denigratoare", în condițiile în care dezbătea un subiect de interes public.

Instanța de apel a calificat corect ca faptă ilicită modalitatea de prezentare a respectivei informații, fără a nega faptul că este o informație de interes public. Tocmai ținând cont de existența relațiilor contractuale dintre pârâtă și postul de televiziune, nu a reținut în sarcina acesteia decizia de difuzare a știrii, ci doar modalitatea în care aceasta a fost supusă dezbaterii în emisiunea moderată de pârâtă. Faptul că a considerat că existența contractului nu o exonerează pe pârâtă de răspundere nu echivalează cu o ignorare a existenței raporturilor contractuale, ci cu o analiză judicioasă a impactului pe care existența lor îl are cu privire la gradul de vinovăție cu care pârâta a acționat, în condițiile în care, potrivit obligației contractuale, trebuia să se încadreze în specificațiile de conținut și formă impuse de realizatorii principali de program, inclusiv în condițiile transmiterii unei informații de tip "breaking news".

Consideră recurenta că instanța de apel nu a verificat existența unui echilibru între libertatea de exprimare jurnalistică, astfel cum este protejată de dispozițiile art. 10 CEDO și drepturile nepatrimoniale ale intimatului pretins lezate, în condițiile în care, pe de o parte, afirmațiile considerate ilicite reprezintă produsul jurnalistic al postului de televiziune C., iar pe de altă parte, personal, a tratat cu reținere informația impusă de către postul de televiziune, la care era angajată, într-o modalitate de exprimare ce implică o anumită distanță, de natură a crea un dubiu rezonabil în rândul telespectatorilor.

Critica este nefondată. Astfel cum s-a arătat anterior, instanța de apel a făcut distincție între acțiunile celor două entități care au contribuit la încălcarea drepturilor personal nepatrimoniale, astfel cum a fost pretinsă de reclamant, și a analizat pe larg, validând raționamentul judiciar al primei instanțe, aspectele care au determinat-o să aprecieze că pârâta nu și-a exprimat rezerva față de veridicitatea informației, a cărei existență nu rezultă că, în cuprinsul emisiunii, a fost pusă sub semnul îndoielii. Instanța de recurs consideră că această încălcare a obligației deontologice, în contextul verificării existenței unui just echilibru între dreptul la onoare și reputație de care se bucură reclamantul și dreptul la liberă exprimare, nu poate fi ocrotită de art. 10 din Convenție.

Recurenta mai susține că instanța de apel nu a ținut cont de jurisprudența în materie care permite tolerarea unei anumite doze de exagerare și provocare în cazul în care există dezbateri publice privitoare la aspecte de interes public. Consideră că a impune unui jurnalist modalitatea de prezentare a știrilor, produsul jurnalistic al postului de televiziune, ar determina un rezumat sec, mecanic al faptelor, sub obligația efectuării unei verificări riguroase.

Critica este străină de cele reținute în sarcina recurantei de către instanța de apel. Gradul de exagerare permis jurnalistului care tratează un subiect de interes public nu îl exonerează pe acesta de obligația de a nu prezenta, ca reale, știri neconfirmate, întrucât el se aplică în situația judecăților de valoare și nu unei situații factuale, precum cea din prezenta cauză, care trebuie dovedită.

De asemenea, recurenta a susținut că nu putea refuza dezbaterii știrii, însă nu acest aspect i s-a reproșat, ci, astfel cum s-a arătat, modalitatea de prezentare, ce era în sarcina sa exclusivă, în condițiile în care nu avea calitatea de prezentator de știri, ci de moderator al unei emisiuni în care îi invita pe participanți la dezbateri pe marginea acestei informații, cu atât mai mult cu cât ea însăși a recunoscut că nu avea cunoștință dacă informația era reală.

Recurenta a mai susținut că intimatul - reclamant nu a făcut dovada prejudiciului moral.

Instanța de apel a reținut că reclamantului i-a fost produs un prejudiciu moral constând în afectarea imaginii sale, în condițiile în care, prezentând știrea ca veridică, telespectatorii ar considera plauzibilă o astfel de faptă gravă. Or, în situația în care imputarea unei fapte calificate ca șantaj are o mare doză de pericolozitate socială, corect instanța de apel a considerat că se prezumă că persoanei căreia i s-a imputat această faptă i-a fost afectat dreptul la imagine.

Prin urmare, având în vedere că existența unui prejudiciu în această situație poate fi prezumată, ceea ce se apreciază, pe baza probatoriului administrat, este intensitatea și gravitatea leziunii și, coroborat, modalitatea în care o astfel de

vătămare poate fi reparată integral. Or, recurenta nu a formulat critici care să infirme punctual, sub acest aspect, cele statuate de instanța de apel.

Învederează recurenta că nu există o legătură de cauzalitate între fapta pretins ilicită și prejudiciul produs intimatului. Invocă existența bazei factuale privind politizarea postului de televiziune E. precum și a cadrului obligațional sub care își desfășura activitatea, concluzionând că nu a depășit limitele legitime ale libertății de exprimare jurnalistice.

Contrar susținerilor recurente, legătura de cauzalitate între faptă și prejudiciu este dovedită, în condițiile în care s-a arătat că fapta reținută în sarcina pârâtei, în măsura în care nu s-a probat existența convorbirii în forma prezentată, a afectat dreptul la propria imagine a reclamantului, neavând relevanță, din acest punct de vedere, activitatea postului E. 1 sau celelate circumstanțe descrise în memoriul de recurs.

Consideră pârâta că obligarea sa la publicarea dispozitivului sentinței pronunțate, în condițiile în care nu sunt întrunite elementele răspunderii civile delictuale, reprezintă o ingerință asupra libertății de exprimare jurnalistice, o sancționare disproporționată a recurente în calitate de jurnalist și o intimidare a actului jurnalist exercitat de către aceasta.

Este nefondată această susținere având în vedere faptul că sancțiunea civilă care a fost dispusă, tocmai în considerarea dovedirii îndeplinirii cumulative a condițiilor răspunderii civile delictuale, este o măsură prevăzută de lege, iar proporționalitatea acesteia, justificată în considerentele deciziei atacate, reprezintă un aspect de cuantificare ce excedează analizei recursului.

Consideră și că instanța de apel a procedat în mod netemeinic și nelegal la respingerea cererii de chemare în garanție formulată de către recurentă, chemații în garanție răspunzând delictual deoarece sunt cei care exercită direcția, supravegherea și controlul emisiunilor difuzate de către postul de televiziune C..

Critica este, de asemenea, nefondată, întrucât sancțiunea aplicată nu constă într-o obligație de a da, ci reprezintă o obligație de a face, fără caracter patrimonial, stabilită în sarcina pârâtei în considerarea săvârșirii unei fapte proprii și nu a uneia izvorâte din raportul juridic existent între părți, de natură a activa obligația de garanție pentru prejudiciul pe care ea l-ar suferi prin punerea în executare a hotărârii.

Pentru aceste considerente, în baza art. 496 C. proc. civ.,civilă, vor fi respinse, ca nefondate, ambele recursuri.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII

D E C I D E

Respinge, ca nefondate, recursurile declarate de reclamantul A. și de pârâta D. împotriva deciziei civile nr. 1517A din 14 noiembrie 2018 a Curții de Apel București, secția a IV-a civilă.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 25 iunie 2020.